

Orman Yangınları

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
havni.gunduz@emo.org.tr

“Yangınlar olunca yüreğimiz yanar, ya olmadan önce...”

Türkiye yaz mevsimine kavurucu sıcaklarla girdi. Kuraklık tehlikesi var. Yavaş yavaş küresel ısınma, su ve enerji tasarrufu kavramları halkımızın bilincine yerleşmeye başladı. Başta ormanlar olmak üzere ulusal varlıklarımızın korunmaları önemli. Bazı yıldırım gibi doğal olaylarla bazen de tesadüfen çıkanların dışında bilinçli olarak yangınlara karşı önlemler alınması gerekiyor.

İzmir Menderes ilçesinde geçen haftalar içinde çıkan yangın yerleşim bölgelerine yakın olması ve büyüyerek rüzgarla genişlemesi ve sonuçları bizleri oldukça üzdü. Yöre halkı korku içinde evlerini boşaltmaya çalıştı, çoğu da yangın ekipleriyle söndürme çalışmalarına katıldı.

Alevler orman içinden geçen elektrik hatlarından çıkan kıvılcımlardan oluştu, yangın araçları vaktinde yangın yerine ulaşamadı şeklindeki gazetelerde çıkan haberler nedeniyle EMO'yu arayan vatandaşlarımızın bazıları elektrik hatlarından yangının nasıl çıkabileceğini sordular?

Matematik ve fizik formüllerine göre ağaçlara temas eden elektrik hatları değme noktasında yangın eşiği olan 300mAmp.lik bir akım akmasına neden olduklarında kuru bir dal tutu-şabilir. Ancak kuru bir dalın ve ağa-cın da izolasyon direnci oldukça faz-la olduğundan bu akım geçmez. Yağmurlu bir havada ise

yüzeyden devre tamamlanarak toprak teması olur ki elektrik hatlarının sık sık açması nemli ve yağışlı havalarda olmaktadır. Ağaç ve dallar yaş olduğundan yangın çıkma olasılığı azdır.

Ormanlık alanlarda elektrik hatlarından çıkan yangınlar genellikle hat başı sigortalarının atmaması nedeniyle uzunca bir süre hatlarla ağaçların temas halinde olmaları, sigorta ve parafudurların herhangi bir arızada patlaması ve parçalanarak etrafa dağılması (normal olarak iyi malzeme ve doğru seçilmeleri kaydıyla bu olmaz) ve jampır ile branşman hatlarındaki kopmalar sırasında etrafa savrulan klemensler nedeniyle çıkmaktadır.

Yangının çıktığı alanda birbiri ile kesişen TEİAŞ ve TEDAŞ hatları bulunmaktadır. Genel olarak TEİAŞ hatları daha rijit olduğundan ve sigorta vb. malzemeler kullanılmadığından pek arıza çıkartmazlar. TEDAŞ hatları ise daha çok ve yaygın olduğundan ve yukarıdaki malzemeler çokça kullanıldığından ve nedeni bilinmeyen pek çok yangında kabahatli elektrik hatları(!) olarak bildirildiğinden sonuçta TEDAŞ hatlarından yangın çıkabileceği maalesef daha baştan kabul görmektedir. Oysa inceleme ekiplerinin olay yerini ve civarını çok dikkatli bir şekilde tarayarak yangına neden olabilecek elektrik malzemelerinin

var olup olmadığını incelemeleri, fider açmalarındaki kayıtlara bakarak olay anındaki açma kayıtlarını dikkate almaları gereklidir. Yoksa her yangından sonra tutulan tutanaklar ve yazılan raporlar yenilerinin önlenmesine katkı sağlamadığı gibi yeni mağdurlar yaratabilir.

Oysa modern bir elektrik işletmesinde arızaları hızla algılayıp enerjiyi kesen rölelerin kullanılmalarının yanı sıra özellikle ağaç ve bitki temizliği yapan ekiplerin bulunması, sigorta ve parafudur gibi malzemelerin standartlarına uygun kaliteli olması, sigortalı ayırıcı direklerinin etrafına yangın oluşmayacak şekilde temizlik yaptırıp micir vb. malzeme dökülmesi en önem arzeden görevlerinin arasındadır. Fakat korkumuz odur ki mahkeme koridorlarında kendisini savunmaya çalışacak olan yine ilçesindeki tüm işleri üç beş kişilik elemanıyla yapmaya çalışan ve ben-ce sorumluluğu en arka sırada olan kişi olan Menderes İşletme Sorumlusu mühendis arkadaşımız olacaktır.

Bu arada bir sözümüz de Orman Genel Müdürlüğüne; TEDAŞ ve TEİAŞ'tan ve özel hatlardan aldığınız milyonlarca YTL tutarındaki orman sahasından geçiş kirasını niçin temizlik ve yangın önleme konularında kullanmadığınızı konu bilmek istiyoruz.